GEWAPEND MET EEN SCHEP EN LIESLAARZEN STAPT ANNELIES VAN DER SMAN ZONDER AARZELEN DE SLOOT IN. HELMI SCHELLINGER HOUDT EEN EMMER VAST EN ZIT AAN DE SLOOTKANT IN HET GRAS. EEN PAAR VERBOUWEREERDE KOEIEN SLAAN HET ONALLEDAAGSE TAFEREELTJE GADE. TEVREDEN BEKIJKT HELMI DE OOGST VAN VANDAAG: GENOEG KLEI OM EEN HEEL JAAR SERVIES VAN TE KUNNEN MAKEN.

TEKST: ESTHER VAN MIDDENDORP. FOTOGRAFIE: MAARTEN KOCH

De een is kunstschilder, de ander keramist. Samen maken Annelies van der Sman en Helmi Schellinger Groene Hart Keramiek: prachtig servies gemaakt van klei uit de sloot achter Annelies' atelier in Woerden, midden in het Groene Hart. Oer-Hollands en puur.

Handwerk

Het zonnetje schijnt, libelles vliegen af en aan. "Een prima dag om klei uit de sloot te halen", aldus Annelies. De zelfgewonnen klei is het basismateriaal voor de kommetjes, bekers, vazen en schalen die zij samen met Helmi maakt. Voordat het serviesgoed uiteindelijk klaar is, hebben zowel Helmi als Annelies er de nodige uren ingestopt. Na het scheppen neemt Helmi de klei mee om steentjes en takjes te verwijderen. Helmi: "Een heidens karwei, maar het moet gebeuren. Eerst zeef ik de klei grof, daarna nog een keer met een fijnere zeef en dan kan ik hem gaan bewerken tot bruikbare gietklei." Die giet Helmi vervolgens in mallen. "Men denkt vaak dat keramiek gedraaid wordt, maar dat is in dit geval niet zo. Ik dacht zelf dat gieten heel simpel zou zijn, maar dat valt nog vies tegen", lacht de keramiste. Na het gieten worden de nieuwe serviesonderdelen gedroogd en voor de eerste keer gebakken.

Na het bakken gaat het aardewerk terug naar Annelies die het beschildert. "Insecten, vlinders, libellen, kikkers, weidevogels, maar ook veldboeketten, egels en koeien, zeg maar de flora en fauna van het polderlandschap." Alle onderdelen van het servies krijgen een unieke afbeelding. Annelies: "Het is echt handwerk, de vorm en de afbeelding zijn elke keer anders en toch vormt het één geheel." Na het beschilderen gaat het servies nogmaals naar Helmi die

Links: Met drie emmers klei kunnen de kunstenaars een jaar vooruit.
Onder: Helmi Schellinger bewerkt de klei tot bruikbare gietklei.

het van glazuur voorziet en afbakt. Het eindresultaat is ragfijn servies, dat tegelijk zo sterk is dat het zelfs in de vaatwasmachine kan.

Polderkunstschat

Annelies en Helmi maken nu zes jaar Groene Hart Keramiek, een idee dat ontstond naar aanleiding van het thema van de vijfde atelierroute Woerden in 2006: Polderkunstschat. Helmi: "Annelies had mij uitgenodigd om aan de atelierroute mee te doen en ik dacht bij dit thema: ik haal gewoon klei uit de sloot en kijk wat ik ermee kan." Lachend denken de dames terug aan de eerste schalen en kopjes, de meeste met onverklaarbare bollingen en onverwachte kleuren. Helmi vertelt over de eerste pogingen: "De klei moest bewerkt worden voordat ik er wat mee kon, maar hoe precies, dat moest ik nog uitvinden. Het is geen standaardmateriaal. Het duurde dan ook vrij lang voordat ik door had hoe ik er bruikbare gietklei van kon maken." Maar daarmee was de klus nog niet geklaard. "Het eerste jaar trok het meeste servies krom bij het bakken, maar al doende leert men en langzaam maar zeker kreeg ik de slag te pakken."

Uniek

Inmiddels hebben Annelies en Helmi het proces in de vingers, maar ook nu verschillen de schalen, kommetjes en vazen wel eens van kleur. Het kleurenpalet varieert van donker bijna paarsbruin tot helder oranje. Sommige onderdelen hebben in de klei prachtige 'wolkjes'; een lijnenspel dat zich tijdens het bakken spontaan vormt. Helmi: "De eerste baksels waren soms misvormd; nu weet ik dat dat komt doordat ze wat te heet werden gebakken. Het overgrote deel van ons werk is min of meer hetzelfde gekleurd, maar zo nu en dan word ik weer verrast als ik de ovendeur opendoe." De oranje kleur is te verklaren door de aanwezigheid van ijzer in de klei, maar de kleurnuances zijn nog een mysterie.

Boven: Kunstschilder Annelies van der Sman klaar voor de kleioogst.

Na de eerste keer bakken voorziet Annelies de kommetjes van afbeeldingen.

Voor meer informatie

tel. 0346 -35 18 32
helmi_schellinger@hotmail.com
www.helmischellinger.nl

(Excl. verzendkosten. Afbeeldingen en kleur variëren per stuk, u kunt uw voorkeuren aangeven. Let op, voor alle onderdelen geldt: zolang de voorraad strekt.)

"De klei is honderden jaren geleden gevormd door de Oude Rijn die hier al meanderend zijn weg vond. Aangezien dit product puur natuur is, ontkom je niet aan dat soort verschillen. Die horen erbij en maken ieder stuk uniek."

In de loop van de tijd is het assortiment langzaam maar zeker uitgebreid. Helmi: "Dat is een kwestie van uitproberen: wat lukt?" Zo ontstonden er bolvazen, serveerschalen, vierkante vazen. In het atelier van Annelies staan ook borden en fruitschalen. Prachtig beschilderd met futen, jonge kieviten Helmi kijkt er kritisch naar: "Hier ben ik niet helemaal tevreden over, de borden zijn niet zo glad als ik zou willen." Het is het oog van de meester. "Gelukkig hebben we er nog steeds plezier in. De lol zit hem in het feit dat we van iets simpels als klei uit eigen sloot iets bruikbaars kunnen maken. Dat is toch geweldig?" □

Meer weten?

Meer informatie over de Keramiek uit het Groene Hart kunt u vinden op de website www.keramiekgroenehart.com